Изденүүчү Шербаева Жыпаргүл Рахманбердиевнанын 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча ”Башталгыч класстардын адабий окуу сабагында жомокторду окутуунун методикасы” - деген темадагы кандидаттык диссертациялык иши боюнча И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин, Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясынын алдындагы педагогика илимдеринин доктору (кандидаты) окумуштуулук даражасын изденип алуу боюнча уюштурулган Д 13.20 - 623диссертациялык кеңешинин эксперттик комиссиясынын төрайымы педагогика илимдеринин доктору, доцент Б.К Үкүеванын

БҮТҮМҮ

Изденүүчү Шербаева Жыпаргүл Рахманбердиевнанын ”Башталгыч класстардын адабий окуу сабагында жомокторду окутуунун методикасы” - деген темадагы 13.00.02. — окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистигине ылайык педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык ишин карап чыгып, диссертация тууралуу төмөнкүлөрдү тастыктайм:

1. **Диссертациялык кеңешке диссертацияларды коргоого кабыл алуу укугу берилген** 13.00.02 окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистикке иштин дал келгендигин,

2. Диссертацияда 13.00.02 — окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистигинин паспортуна толугу менен жооп берүүчү ”Башталгыч класстардын адабий окуу сабагында жомокторду окутуунун методикасы боюнча теориялык жана практикалык изилдөөлөрдүн жүргүзүлгөндүгүн.

3. Диссертацияда коюлган максаттар төмөндөгү милдеттерди аткаруунун негизинде чечилгендигин:

1. Мектептин 1-4-класстарында жомокторду окутуунун абалы, бул боюнча окуучулардын билиминин сапаты жана деңгээли такталгандыгын;

2. Изилденип жаткан проблемага байланыштуу мектеп практикасында учураган кемчиликтердин себептерин үйрөнүү аркылуу аларды жакшыртуунун жолдорун табууда республиканын алдыңкы

мугалимдеринин педагогикалык иш-тажрыйбалары жалпылаштырылгандыгын;

3. башталгыч класстарда жомокторду үйрөтүүнүн методикалык негиздерин аныктоо менен, аларды заманбап технологияларга ылайык окутуунун усулдарын, жолдорун жана каражаттарын иштеп чыккандыгын;

4. Иштелип чыгып, сунуш кылынган адабий-методикаларды окутуу системасынын натыйжалуулугун аныктоо үчүн педагогикалык тажрыйбаларды жүргүзүү менен жыйынтыкталгандыгын.

4. Илимий жаңылыгы.- жомокторду башталгыч класстарда окутуунун илимий-методикалык негиздери иштелип чыгылып, бирдиктүү бир бүтүн системага салуу аракетинин жасалышы жана жомоктордун текстин комментарийлеп көркөм окуу, жыйынтыктоо сабактарынын санариптешкен коомго ылайыктап интерактивдүү негизде иштелип чыгылышы.

5. Изилдөөдөн алынган илимий натыйжалардын практикалык мааниси:

1ден, адабий окуу предметинин программасынын жана окуу китептеринин жомокторго тиешелүү бөлүмдөрүн тактап, методикасын өркүндөтүүгө көмөк көрсөткөндүгү.

2ден, адабий окуу боюнча сабакты изилдөөдө сунуш кылынган үлгүлөр, методдор окуучулардын өз алдынча сынчыл ой жүгүртүүсүн өстүрүүгө, өтүлө турган темага болгон кызыгууларынын жогорулашын шарттагандыгында.

3дөн, башталгыч класстарда жомокторду окутуу иштерин жакшыртууга, өркүндөтүүгө, алардын билим берүүчүлүк жанатарбиялык маанисинин ачылышына өбөлгө түзгөндүгүндө.

4дөн, изилдөөнүн материалдары мектепте, орто жана жогорку окуу жайларында методикалык колдонмо, окуу китеби катары пайдаланыла тургандыгында.

5ден, адабий окуу боюнча предметтик стандартты өркүндөтүүгө жана окуу-методикалык комплекстерди даярдоого жардамчы боло тургандыгында жана коргоого коюлуучу 4 жобонун изилдөө ишинде толук кандуу аткарылгандыгындыгы менен ырасталат.

6. **Изилдөөнүн негизги мазмуну 24 эмгекте чагылдырылгандыгы**

7. ***Жетектөөчү мекемени, расмий оппоненттерди дайындоо боюнча сунуштун негиздүүлүгү***

Диссертациялык кеңештин эксперттик комиссиясы жетектөөчү мекеме катары Жалал-Абад мамлекеттик университетинин Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы, Педагогика жана психология кафедраларын сунуштайт.

8. **Эксперттик комиссия расмий оппоненттер катары төмөнкү адистерди сунуш кылат:**

Биринчи расмий оппонент катары кыргыз тилин жана адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин доктору, доцент **Үкүева Бүшарипа Кожояровнаны** (13.00.02). **Анын эмгектери:**

1.. 5-класс Адабий-көркөм окуулар 1-2-бөлүк. Окуу хрестоматия.- – Ош. – 1998

2. 5-класс Кыргыз адабияты//Өзбекстандагы кыргыз мектептеи үчүн окуу китеби. – Ташкент. – 2002.

3. 6-класс Кыргыз адабияты//Өзбекстандагы кыргыз мектептери үчүн окуу китеби.- – Ташкент. – 2003

4.Түрк элдер адабияты//ЖОЖдордун окутуучулары, студенттери үчүн окуу куралы. – -Ош – 2001

5. 20-кылымга чейинки жазма адабият//ЖОЖдордун окутуучулары, студенттери үчүн окуу куралы. – -Ош – 2005

6. Кыргыз адабияты 10-класстар үчүн хрестоматия//Орто жана кесипчилик окуу жайларынын, мектептин мугалимдери, окуучулары жана ЖОЖдун студенттери үчүн окуу куралы –.-Б –.2009.

7. Жогорку окуу жайларында окутуунун жаңы технологиялары аркылуу студенттердин чыгармачылык активдүүлүгүн көтөрүүнүн илимий педагогикалык негиздери// ЖОЖОдородун окутуучулары, студенттери үчүн. Монография.- – ОШ. – 2012.

8. Манас таануу// ЖОЖОдородун окутуучулары, студенттери, орто мектептин мугалимдери, окуучулары үчүн окуу куралы.- – Б – 20013.

9. Жогорку окуу жайларында студенттердин чыгармачылык активдүүлүгүн жогорулатуунун илимий методикалык негиздери.// ЖОЖдордун окутуучулары, студеттери, мектептин мугалимдери үчүн окуу куралы – -Б. – 20014

10. Манас таануу// ЖОЖОдордун окутуучулары, студенттери, орто мектептин мугалимдери, окуучулары үчүн окуу куралы. Кредиттик технологиялардын негизинде түзүлгөн- – Ош. – 20014.

11. Кыргызча-орусча-англисче-түркчө-корейче котормо сөздүк. . –Ош. –2015.–бет.

12. Р. Ш. Абдулвалиевдин Мачкаралык Хамза – Чыңгыздын таятасы адабий изилдөөлөрүн которуп басмадан чыгарган. –Б. –2016. 132 б.

13. Кыргыз адабияты 10-класстар үчүн окуу-хрестоматия. –Б. –2017. – 316 бет

14. Манас таануу./Атайын кесипчилик орто окуу жайлар үчүн окуу китеби/ Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен. – Бишкек.: "Полиграф-бумресурсу", 2017. – 144бет.

15. Манас таануу./Атайын кесипчилик орто окуу жайлар үчүн окуу программасы. Г.Б.Төлөнова менен авторлош. – Ош. ОшМУ, "Билим" редакциясы. 2017. – 20бет.

16. Манас таануу дисциплинасынан түзүлгөн Силлабус. Г.Б.Төлөнова менен авторлош. – Ош. ОшМУ, "Билим" редакциясы. 2017. – 28бет.

17.Уламыш-легендалар элдик педагогиканын каражаты катарында. /Авторлош.Жутанова Г/.– Ош.-2021.

Экинчи расмий оппонент катары кыргыз адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин кандидаты, доцент **Э.К. Абдырасулованы** сунуш кылат (13.00.02). Анын эмгектери:

1.Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы жомокторду жана трагедиялуу көрүнүштөрдү окутуу: Методикалык колдонмо -Б.: Кут бер, 2009. -24 б. Ч.Айтматовдун "Бетме-бет" повесттин окутуу: Методикалык колдонмо. -Б.: Кут бер, 2009. -25 б. 3.Ч .Айтматовдун повесттерин окутуунун методикалык системасы –Б.: КУАУнун Жарчысы, 2009. -380-383-бб. 4.Методика проведения в школе внеклассной работы по лингвистическим дисциплинам: Методическое пособие. -Б.: 2009. -52б. 5.Акын, жазуучулардын өмүр баянын өтүүдөгү этнопедагогикалык айрым маселелер. – Б.: КУУнун Жарчысы, 2010. -132-136-бб. 6.Кеп маданияты көөнөрбөс тил байлыгы // Мамлекеттик тил боюнча мыйзам чыгаруудагы маселелер. –Б.: ЖК, 2015. -61-66-бб. 7.Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы элдик таалим-тарбия салттарын окутуу //Салттык педагогикалык маданият жана балдар дүйнөсү VIII Республикалык илимий-практикалык симпозиумдун жыйнагы. –Б.: 2017.- 8-17- бб. 8.Ч.Айтматовдун чыгармаларын окутуу: Монография. –Б.: 2019, Кут-Бер. -142 б.

Эксперттик комиссия берилген эмгектерди карап чыгып, И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясынын алдындагы Д.13.20 - .623 диссертациялык кеңешине 13.00.02. – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн Шербаева Жыпаргүл Рахманбердиевнанын “”Башталгыч класстардын адабий окуу сабагында жомокторду окутуунун методикасы” - деп аталган диссертациялык ишин коргоого сунуш кылат.

Эксперттик комиссиянын төрайымы, педагогика илимдеринин доктору, доцент: Б.К.Үкүева

Дата поступления в ДС заключения Д 13.20.623
16.11.2021
Ученый секр: Сейдрбаева